

4.1. KATALOG ZNANJA

IME MODULA: DELOVANJE GOSPODARSTVA

1. USMERJEVALNI CILJI

Dijak:

- načrtuje in vodi svojo kariero,
- razvije pozitivne osebnostne lastnosti odgovornost, strokovnost, natančnost, pravičnost,
- uporablja strokovne izraze,
- razvije sposobnost analitičnega in sintetičnega načina sklepanja ter razvija logični način razmišljanja,
- razvija sposobnosti timskega dela in podjetniškega nastopanja v družbi,
- uporablja informacijsko – komunikacijsko tehnologijo in vrednoti vire in informacije do katerih dostopa,
- uporablja ustrezne zvrsti sporazumevanja s poslovnimi partnerji,
- razume potrebo in nujnost permanentnega vseživljenjskega izobraževanja,
- pozna in analizira temeljne ekonomske procese in pojave v gospodarstvu,
- zaveda se nujnosti izbire in s tem povezanega poslovnega odločanja v sodobnem gospodarstvu,
- vrednoti posledice ekonomskih odločitev za družbo kot celoto,
- zaveda se nujnosti razvijanja sonaravnega trajnostnega razvoja ob upoštevanju varovanja zdravja ljudi,
- pozna in varuje človekove pravice in svoboščine,
- ravna v skladu s pravnimi pravili in načeli poklicne etike in morale,
- razume odnos med državo in pravom,
- presoja protipravna ravnanja na vseh področjih družbenega življenja.

2. VSEBINSKI SKLOPI

Modul je sestavljen iz vsebinskih sklopov:

OZNAKA	VSEBINSKI SKLOP
ZDG	Zakonitosti delovanja gospodarstva
PTDGD	Pravni temelji delovanja gospodarstva in države

3. OPERATIVNI CILJI

Vsebinski sklop: ZAKONITOSTI DELOVANJA GOSPODARSTVA

Poklicne kompetence

- razumevanje mikroekonomskih pojmov in procesov v gospodarstvu,
- razumevanje makroekonomskih pojmov in procesov v gospodarstvu,
- utemeljitev vloge države in vključevanja ekonomskih osebkov v mednarodno okolje s ciljem trajnostnega razvoja gospodarstva.

Informativni cilji	Formativni cilji
<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozna načine varovanja zdravja in okolja, • razume ekonomski problem, temeljna ekonomska vprašanja in nujnost izbire, • pojasni nakupne in proizvodne odločitve, • pojasni proces oblikovanja tržnega ravnovesja, • pojasni delovanje tržnega mehanizma v razmerah popolne in nepopolne konkurence, • razume proces in probleme razdelitve v sodobnih gospodarstvih, • pojasni pomen porabe ter vlogo in funkcije denarja v gospodarstvu, • opiše bančni sistem in ovrednoti njegovo vlogo v gospodarstvu, • ovrednoti posamezne faze gospodarske dejavnosti, • predstavi razvoj sodobnega gospodarstva na osnovi spreminjanja njegove sektorske strukture, • opiše gospodarske dejavnosti v primarnem in sekundarnem sektorju, • analizira vlogo terciarnega sektorja v gospodarstvu, • predstavi dejavnost in vrste trgovine, • opiše vlogo prometa in špedicije v gospodarstvu, • opredeli gospodarski pomen zavarovalništva in predstavi vrste zavarovanj, • opredeli gospodarski pomen turizma in predstavi dejavnike turistične ponudbe in turističnega povpraševanja, • razume pojem bruto domačega proizvoda in ovrednoti vpliv dejavnikov na njegovo velikost in strukturo, 	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ugotavlja alternativne stroške različnih ekonomskih odločitev, • nariše in analizira krivulji možnosti potrošnje in proizvodnje, • izračuna in komentira proizvodne stroške, poslovni izid in kazalce uspešnosti gospodarjenja, • ovrednoti vpliv akumulacije kapitala na tehnološki napredek, • nariše in analizira krivuljo povpraševanja, ponudbe in tržno ravnovesje, • ovrednoti vpliv spremembe cen na obnašanje kupcev in prodajalcev na trgu, • analizira učinke trga na ekonomske osebe, • prepozna konkurenco na različnih trgih v sodobnem gospodarstvu, • v okolju poišče različne organizacijske oblike trga, • na osnovi primerov iz prakse ovrednoti vpliv neustrezne količine denarja v obtoku, • analizira vlogo ekonomskih osebkov in jo ponazori v ekonomskem krožnem toku, • komentira razvojne spremembe družbene in tehnične delitve dela, • našteje in opiše faze gospodarske dejavnosti in udeležence v gospodarstvu, • našteje sestavine špediterske in skladiščne pogodbe in primerja te sestavine s sestavinami v drugih pogodbah, • navaja pravice in obveznosti udeležencev v zavarovalni pogodbi, • ocenjuje primerjalne prednosti slovenskega turizma in njegov vpliv na gospodarstvo Slovenije, • primerja države po stopnji gospodarske rasti in razvitosti, • analizira dejavnike gospodarske rasti in produktivnosti v Sloveniji, • razvrsti posamezne dejavnosti v primarni, sekundarni in terciarni sektor,

Informativni cilji	Formativni cilji
<ul style="list-style-type: none"> • utemelji razliko med rastjo in (trajnostnim) razvojem gospodarstva, • opiše razvoj vloge države v gospodarstvu, • predstavi značilnosti sodobne socialne države, • opredeli ekonomske politike v državi, • prikaže javno porabo in prepozna pomen fiskalne politike, • s primeri iz stvarnosti ponazori vsebino mednarodnih ekonomskih odnosov, • opredeli dejavnike vključevanja v svetovno trgovino, • opiše mednarodne ekonomske odnose Slovenije, • pojasni delovanje transnacionalnih podjetij in učinke tujih neposrednih naložb na rast in razvoj gospodarstva, • na primerih iz gospodarske stvarnosti predstavi delovanje ter pomen Evropske unije in Evropske monetarne unije za Slovenijo. 	<ul style="list-style-type: none"> • analizira sektorsko strukturo bruto domačega proizvoda in jo primerja med državami , • poišče in primerja kazalnike življenjske ravni, • poišče razloge za javni dolg in njegove posledice, • poišče primere globalizacije, • na primerih iz prakse preuči delovanje transnacionalnih korporacij, • oceni zunanji dolg Slovenije in razišče njegove posledice.

Vsebinski sklop: PRAVNI TEMELJI DELOVANJA GOSPODARSTVA IN DRŽAVE

Poklicne kompetence

- razumevanje pravnih temeljev poslovanja gospodarskih družb in poznavanje postopkov njihove ustanovitve ter prenehanja,
- ravnanje skladno s pravili sodobne države in z načelom proste volje pravnih subjektov v civilnopravnih razmerjih.

Informativni cilji	Formativni cilji
<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opiše pravnoorganizacijske oblike gospodarskih družb, • primerja osebne in kapitalske družbe, • predstavi prednosti in slabosti posameznih gospodarskih družb in samostojnega podjetnika ter jih med seboj primerja, 	<p>Dijak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poišče primere posameznih gospodarskih družb in samostojnega podjetnika, • izvede postopek ustanovitve podjetja, • samostojno oblikuje firmo podjetja, • obišče zemljiško knjigo in sodni register in poišče primere vknjižb, • predlaga ustrezno pravnoorganizacijsko obliko za posamezno gospodarsko družbo,

Informativni cilji	Formativni cilji
<ul style="list-style-type: none"> • pozna načela firmskega prava, strukturo in vodenje sodnega registra in zemljiške knjige, • opiše postopek ustanovitve gospodarske družbe, • razlikuje likvidacijo, sanacijo in stečaj • pozna zakonske določbe pri pogodbah o zaposlitvi, • opiše naloge kadrovske politike v podjetju, • opiše pojem prava in temeljne pravne vrednote, • opredeli namen kaznovanja in navede vrste pravnih kršitev, • opredeli pravni akt, pravno razmerje in našteje pravne vire, • definira sposobnosti pravnih in fizičnih oseb, • našteje pravne panoge, • opiše sestavo slovenske ustave, • našteje splošne določbe, • pojasni temeljne človekove pravice in svoboščine, našteje dokumente o človekovih pravicah, • opredeli vlogo in temeljne naloge parlamenta, predsednika države, državne uprave, pravosodnih organov in lokalne samouprave v pravni državi, • razlikuje med vlogo sodišč in vlogo varuha človekovih pravic v državi, • pojasni značilnosti civilnopравnih razmerij, • opredeli posest, lastninsko, služnostno in zastavno pravico, • opredeli obligacijsko razmerje, • pojasni značilnosti in pravne vire obligacijskih razmerij, • našteje pogoje veljavnosti sklenitve pogodb, • našteje načine prenehanja obveznosti, pojasni zastaranje in izpolnitev, • našteje najpogostejše obligacijske pogodbe, • pojasni obvezne in neobvezne sestavine prodajne pogodbe, • našteje načine izpolnitve prodajne pogodbe. 	<ul style="list-style-type: none"> • ovrednoti posledice napačnih podjetniških odločitev, • ovrednoti nujnost doslednega spoštovanja pravnih predpisov, ki urejajo varstvo pravic delavcev, • v praksi se ravna po pravnih in moralnih načelih, • v besedilu pravnega akta poišče sestavine pravnega pravila, • ovrednoti pravne sankcije v družbi, • poišče pravne vire , • kritično vrednoti dogodke v pravni in socialni državi, • poišče pravne vire o človekovih pravicah, • analizira vlogo državnih organov, • obišče organe državne in lokalne oblasti in se seznanji in oceni njihovo delo v praksi, • poišče primere delitve oblasti med zakonodajno, izvršilno in sodno vejo oblasti, • razlikuje postopke, ki jih vodijo sodišča in postopke, ki jih vodi varuh človekovih pravic, • analizira primere civilnopравnih razmerij v praksi, • razloži primer soglasne izjave volje strank za nastanek obligacijskega razmerja, • razlikuje med objektivno in subjektivno odgovornostjo, • samostojno oblikuje prodajno pogodbo, • prikaže pravice nasprotne strani, če ena od strank ne izpolni obveznosti po prodajni pogodbi, • svetuje na koga se obrniti v primeru nedopustnega škodnega ravnanja in nastale škode.

